Моамер Гадафи је погинуо. Ову информацију у четвртак су објавили представници Прелазног националног савета (ПНС) Либије. Они су већ раније саопштили да је пуковник ухапшен. Истовремено, телевизијски канал који се налази под контролом лидера Џамахирије оповргава податке нових либијских власти.

Председнику Русије вест о томе да је Гадафи ухапшен саопштена је за време преговора с премијером Холандије Марком Ритеом. Добивши ову вест Дмитриј Медведев је истакао да о судбини лидера Џамахирије треба да одлучи либијски народ.

- Рачунамо на то да ће у Либији наступити мир. Сви они који данас управљају државом – различити представници либијских племена, - моћи ће коначно да се усагласе о конфигурацији власти и Либија ће постати савремена и демократска држава. У супротном случају сви напори који су предузимани у последње време немају смисла. Што се тиче Гадафијеве судбине лично, о њој треба да одлучује либијски народ.

Као што обично бива у таквим случајевима, о најновијим догађајима у Либији су пристизале најпротивречне вести. Почело је од тога што су представници ПНС изјавили да имају потпуну контролу над Гадафијевим завичајем – градом Сиртом. А ускоро су исти извори саопштили да је бивши лидер Џамахирије ухваћен док је заједно с људима из своје околине покушавао да напусти родни град. На десетине возила је напустило Сирт и кренуло ка западу, према Мисурату. После извесног времена конвој је напала авијација НАТО, након чега су га стигле формације нових власти, које су ухапсиле Гадафија. Пуковник рањен у ноге, с места пуцњаве је одвежен колима хитне помоћи. Приликом напада на Сирт наводно су такође ухваћени бивши портпарол Гадафија Муса Ибрахим, као и његов брат од стрица и саветник Ахмед Ибрахим.

У НАТО су ова саопштења прочитали, али нису могли да их коментаришу. Истакли су само да је потребна потврда информације. Аналитичари су у међувремену изразили

бојазан за Гадафијев живот. Ако је пуковник доспео у руке нових либијских власти преостало му је мало од живота, претпоставио је у интервјуу за „Глас Русије“ стручњак Института за стратешка истраживања Аџар Куртов.

- Садашњи побуњеници, који су добили назив револуционара, ослањају се на моћ САД и њихових савезника из Североатлантске алијансе. Сви најновији догађаји на Блиском и Средњем Истоку омогућавају нам да говоримо о томе да су Американци научили да користе феномен издаје. То се десило у Ираку кад су слали смс-поруке ирачким војницима на високим дужностима претећи да ће се обрачунати с њиховим породицама. То се сад практикује у Авганистану, сличне методе Сједињене Државе користе и у Либији. И бивши Гадафијеви саборци, који су прешли на страну револуционара, природно желе да сакрију трагове своје раније делатности. Односно, у интересима низа чиновника на високим дужностима, који рачунају да ће заузети кључне позиције у новој влади, одвијаће се тајно физичко уништавање под одговарајући изговором – па, на пример, при покушају бекства. Гадафијева судбина ће бити решена релативно брзо.

Стручњак као да је био на лицу места. Присталице ПНС у Триполију нисе стигли истински ни да почну да славе хапшење свог главног непријатеља, а већ је уследила нова изјава власти. Гадафи је умро – и то од смртоносне ране задобијене у главу. Природно, уследила су објашњења: ето, за време пуцњаве пуковник је био рањен у ноге, али и у главу. Кад га је возила „хитна помоћ“ Гадафи је једва дисао. И изненада је умро. Додати су и нови детаљи: у Сирту су погинули Гадафијев син Муатасем, као и бивши министар одбране Абу Бакра Јунис. Други пуковников син – Сеиф ал-Ислам је успео да побегне у пустињу. Тела Гадафија и његовог сина Муатасема довежена су у град Мисрату. Њихова тачна локација се држи у тајности: како су изјавили из ПНС – „због безбедностних разлога“. Иако су раније представници власти обећали да ће показати народу свргнутог лидера. Сад тврде да ПНС поседује фото и видео материале, који могу да послуже као доказ Гадафијеве смрти. Неки телевизијски канали су приказали фотографије крвљу обливеног човека. Тврде да је управо то мртав Гадафи, којег је уз помоћ мобилног телефона фотографисао један од учесника у операцији. У принципу, у целој овој причи се осећа иста рука која је режирала недавну ликвидацију лидера „Ал-Каиде“ Бин Ладена. Нејасни фото докази, тело убијеног непријатеља нестаје у морским дубинама. Овог пута уместо дубина може послужити пустињски песак, али то не мења суштину ствари.

Подсетићемо да су средином фебруара у Либији почеле масовне демонстрације са захтевом да оде Гадафи, који је преко 40 година владао земљом, а које су касније прерасле у оружане сукобе између снага владе и опозиције. За девет месеци борбених дејстава уз подршку НАТО противници режима су успели да успоставе контролу над скоро целом територијом Либије. У фебруару је опозиција у Бенгазију формирала

Прелазни савет, који је прогласила за једини легитимни орган власти у земљи. ПНС је признало преко 60 земаља, укључујући и Русију.

С Гадафијевим одласком у историји Либије се завршила читава епоха. Потоњи лидер рођен је у породици бедуина 1942. године. Још као ђак учествовао је у стварању илегалне политичке организације и организовао је антиколонијалне демонстрације. По завршетку школе Гадафи је похађао британски војни колеџ, затим је ступио у службу либијске војске за везу. Гадафи је први пут постао познат у арапском свету кад је упутио своју јединицу (без дозволе краља Либије Идриса И) у помоћ Египту у шестодневном рату против Израела 1967. године. 1. септембра 1969. године, с 27 година, капетан Гадафи је стао на чело антимонархистичких демонстрација либијских официра. Постао је један од најмлађих шефова држава у историји и после револуције је стекао звање пуковника. 1970-их година формулисао је „Трећу светску теорију“ (под „првом“ и „другом“ је подразумевао капитализам Адама Смита и Марксов комунизам), коју је изложио у три дела рада под називом „Зелена књига“. Опус је посвећен „учествовању народа у управљању политиком и економијом без традиционалних институција власти“. Под Гадафијевим руководством Либија је наступала у улоги носиоца идеја арапског национализма и бескомпромисног противника Израела и САД на Блиском Истоку и у Северној Африци. Није чудо што су односи између Запада и пуковника били затегнути. 1986. године Либија је оптужена за учествовање у експлозији у западноберлинској дискотеци. Триполи је преживео налет америчке авијације у којем је лидер либијске револуције чудом остао жив. Гадафи је одговорио онима који су га увредили 1988. године подметањем експлозије у авиону на небу изнад шкотског градића Локербија. Тада је погинуло 270 људи. 2003. године је Либија, притиснута међународним санкцијама преузела одговорност за овај терористички акт, Гадафи се, може се рећи, јавно покајао пред Западом.

Још једна његова идеја било је уједињење афричког континента. 2. марта 2001. године, управо на његову иницијативу објављен је Афрички савез, који је чинило 52 државе. Планирано је оснивање општеафричке парламентарне скупштине, суда и централне банке.

Као човек Гадафи се сматрао за прилично екстравагантну личност. Прославио се чудном одећом и манирима. Између осталог, док је био на власти није трпео протоколе и званичне програме, кретао се у друштву малог одреда амазонки-телохранитељки, у званичне посете је носио шатор. „Ја сам усамљени бедуин, који нема чак ни извод из матичне књиге рођених,“ говорио је пуковник за себе.

Ипак, Гадафијева погибија не значи завршетак грађанског рата у Либији, сматра бивши амбасадор Русије у овој земљи, стручњак Института за познавање Истока Алексеј Подцероб.

- То не значи засигурно да је игра одиграна. Почеће свођење рачуна међу самим победницима. Сад стижу вести о томе да већ има сукоба између различитих групација. Ако не дође до нових насиља то ће бити просто чудо.

Пуковник Моамар Гадафи ће бити сахрањен у најскорије време по муслиманским законима – могуће је управо у Мисурату. Ово је саопштио међуарапски телевизијски канал „Ал-Џазира“ позивајући се на представника војног савета града. Тело бившег либијског лидера донето је у једну од џамија ради погребног умивања.

(Глас Русије)